

SAKU VALLAVOLIKOGU

OTSUS

**Arvamus Männiku IV kaevandamisega rikutud maa
korrastamistingimustele**

EELNÕU

Saku

16. oktoober 2025 nr

Otsus võetakse vastu maapõueseaduse § 81 lõike 5 ja kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 lõike 3 punkti 1 alusel.

Järvekivi Osaühingule kuulub maavara kaevandamise keskkonnaluba (kaevandamisluba) nr KL-522691 (kehtivusajaga 14.03.2025–14.03.2030), mille alusel kaevandatakse Tallinna- Saku maardla Männiku IV liivakarjääri mäeeraldisel ehitusliiva.

Männiku IV liivakarjäär asub Harju maakonnas Saku vallas Männiku külas riigile kuuluval kinnistul Männiku liivakarjäär 4 (katastritunnus 71901:001:1176), mille riigivara valitseja on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ja volitatud asutus Maa- ja Ruumiamet. Mäeeraldise pindala on 6,75 ha ja teenindusmaa pindala on 7,75 ha. Keskkonnaloale nr KL-522691 on kaevandatud maa kasutamise otstarbeks märgitud metsamaa ja kaitsealustele liikidele sobilik elupaik. Keskkonnaamet on oma korrastamistingimuste esitamise eel nõus seadnud järgmised korrastamistingimused:

1.1.1. Korrastatud maa sihtotstarve:

1.1.1.1. Korrastatud maa sihtotstarve määratakse vastavalt maakatastriseaduses sätestatule.

1.1.1.2. Kaevandatud maa korrastada metsamaaks ja kaitsealustele liikidele sobilikuks elupaigaks.

1.1.2. Uute pinnavormide nõlvade ja kaevandatud maa kujundamise nõuded:

1.1.2.1. Korrastatud ala reljeef ja pinnavormid peavad olema võimalikult looduslähedased.

Karjääri külgede nõlvus tuleb korrastamisel valida selline, et oleks välditud varingud, lihked ja erosioon. Nõlvad ei tohi olla järsemad kui nõlva moodustava materjali looduslik varisemisnurk.

1.1.2.2. Kaevandamisala servadesse jäävad nõlvad (karjääri põhja- ja lõunaservas) tuleb kujundada vähemalt osaliselt laugemaks (nt 1:3), et ei jääks liikumist raskendavaid järsakuid.

1.1.3. Mulla kasutamise ja käitluse nõuded:

1.1.3.1. Selgitada välja tasandatud mäeeraldise ja selle teenindusmaa, sh nõlvade, kasvukihiga ja/või mullaga katmise vajadus. Kasvukihi ja/või mullaga katmise vajaduse korral fikseerida

mäeeraldise teenindusmaa piires korrastamiseks vajaliku kasvukihi ja/või mulla kogus ja lisada kasvukihi ja/või mulla kvaliteedi nõuded.

1.1.3.2. Männiku kõre ja kivisisaliku püsielupaigaga kattuv osas, kus on lubatud kaevandada, tuleb korrastada mäeeraldis ja selle teenindusmaa kõre ja kivisisaliku elutingimustele vastavaks alaks – ala tuleb jätta avatud liivapinnasega ning tagada, et ei tekiks alade kinnikasvamist.

Mulla/orgaanikaga katmist püsielupaigaga kattaval alal teha ei tohi.

1.1.4. Veerežiimi kujundamise nõuded:

1.1.4.1. Karjäärialal kujunev põhjaveetase peab vastama maa kasutamise sihtotstarbele.

Metsamaal ei tohi põhjavee tase tõusta kõrgemale kui 0,7 m sügavuseni maapinna madalamast kohast.

1.1.4.2. Kaevandamine on lubatud kuni kõrguseni 43,6 abs m. Mäeeraldise ala liigniiskeks jäämise võimalust ja puhta liivaga täitmise vajadust arutada liigiekspertidega ning käsitleda korrastamisprojekti.

1.1.5. Bioloogilise korrastamise nõuded:

1.1.5.1 Korrastamisprojekti anda bioloogilise korrastamise lahendus, sealhulgas määrata kasutatavad puuliigid ja vajalik istikute arv.

1.1.5.2. 25–50 m kaugusel mäeeraldise piirist (täiendava 25 m laiusele ribale kaevandamata vööndist läänes) tuleb kaevandamise järgsel ala korrastamisel istutada üksikpuid (10–25 m vahedega). Püsielupaiga taasmetsastamine on keelatud.

1.1.6. Lisatingimused:

1.1.6.1. Korrastamisprojekti põhjendada kasutatava tehnoloogia valikut lähtuvalt korrastamistingimustest, keskkonningimustest ja majanduslikest kaalutlustest.

1.1.6.2. Kaevandatut maa korrastamisprojekt koostada vastavalt keskkonnaministri 07.04.2017 määruses nr 12 „Uuritud ning kaevandatut maa korrastamise täpsustatud nõuded ja kord, kaevandatut maa korrastamise projekti sisu kohta esitatavad nõuded ning maa korrastamise akti sisu ja vorm“ esitatud nõuetele.

1.1.6.3. Kõre ja kivisisaliku elupaiga rajamisel tuleb tööde planeerimisele kaasata vastav ekspert ning järgida kõre ja kivisisaliku kaitse tegevuskava, arvestades ka Kangru liiklussõlme jalakäijate silla alla rajatava läbipääsuga kõrele. Rajada alale päikesele avatud liivavallid ja kujundada kõrele sobilikud madalad laugete kallastega kudemisveekogud (3-4 tk), mille sügavus ei tohi ületada 0,5 m (kõrele on parimad veekogud 30 cm sügavused, laugete nõlvadega). Kudemisveekogude projekteerimisel ja rajamisel tuleb jälgida, et veekogud ei muutuks püsivaks. Peab säilima võimalus veekogude ära kuivamiseks juuliku lõpus ja augustikuus.

Saku Vallavolikogu tutvus eeltoodud tingimuste ja eelnõuga. Esitame omalt poolt järgmised täiendavad tingimused:

- Kõnealuse ala näol on tegemist eelkõige Kiili valla elanike jaoks olulise tulevase rekreatsioonialaga ja võimaliku suplushagaga, sest sinna on ette nähtud eelkõige Kiili valla elanike jaoks ka veekogule ligipääs. Seega tuleb arvestada, et nii Männiku liivakarjääri kui kõnealuse Männiku IV liivakarjääri korrastamise käigus toimuks sujuv üleminek vette ja kahe mäeeraldise vahele ei tohi valli jääda.

- Kuna rekreatsiooniala hakkavad eeldatavalt väga palju kasutama Kiili valla elanikud, siis peame vajalikuks, et Keskkonnaamet küsib korrastamistingimuste osas arvamust ka Kiili vallalt. Kaevandamisloa juures oli samuti Kiili vald kaasatud.
- Korrastamisprojekti koostades aluseks võtta AS-i Maves poolt koostatud töö „Tallinn-Saku liivamaardla kaevandamise suundumuste uuring“. Uuringus on välja töötatud ka maastikuarhitektuuriline visioon, mis annab kogu maardla osas ülevaatliku pildi.
- Korrastamisprojekt kooskõlastada enne rakenduse nõusoleku saamist Saku Vallavalitsusega.

Muus osas on korrastamistingimused sobilikud.

Lähtudes eeltoodust esitab Saku Vallavolikogu oma arvamuse:

1. Lisada korrastamistingimustele järgmised punktid:
 - 1.1. Kõnealuse ala näol on tegemist eelkõige Kiili valla elanike jaoks olulise tulevase rekreatsioonialaga ja võimaliku supluskohaga, sest sinna on ette nähtud eelkõige Kiili valla elanike jaoks ka veekogule ligipääs. Seega tuleb arvestada, et nii Männiku liivakarjääri kui kõnealuse Männiku IV liivakarjääri korrastamise käigus toimuks sujuv üleminek vette ja kahe mäeeraldise vahele ei tohi valli jääda.
 - 1.2. Kuna rekreatsiooniala hakkavad eeldatavalt väga palju kasutama just Kiili valla elanikud, siis peame vajalikuks korrastamistingimuste osas küsida arvamust ka Kiili vallalt.
 - 1.3. Korrastamisprojekti koostades aluseks võtta AS-i Maves poolt koostatud töö „Tallinn-Saku liivamaardla kaevandamise suundumuste uuring“.
 - 1.4. Korrastamisprojekt kooskõlastada enne rakenduse nõusoleku saamist Saku Vallavalitsusega.
2. Muus osas nõustuda Keskkonnaameti poolt seatud korrastamistingimustega.
3. Otsuse peale on õigus esitada vaie Saku Vallavolikogule 30 päeva jooksul, arvates päevast, millal isik haldusaktist või toimingust teada sai või oleks pidanud teada saama, või kaebus Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustiku §-s 46 ettenähtud tähtajal.
4. Otsus jõustub teatavakstegemisest.

(allkirjastatud digitaalselt)

Eero Alamaa
vallavolikogu esimees

SELETUSKIRI

Saku Vallavolikogu otsuse „Arvamus kaevandamisega rikutud maa korrastamistingimustele“ eelnõu juurde

Keskkonnaamet on esitanud Saku Vallavalitsusele arvamuse avaldamiseks „Männiku IV liivakarjääri korrastamistingimuste esitamine“ otsuse eelnõu.

Maapõueseaduse § 81 lõike 5 alusel on kohalikul omavalitsusel võimalus esitada omapoolne arvamus kaevandajale esitatavate korrastamistingimuste kohta. Pärast Keskkonnaameti poolt väljastatud korrastamistingimusi koostab kaevandaja nende põhjal korrastamisprojekti.

Vallavalitsus teeb volikogule ettepaneku põhimõtteliselt nõustuda Keskkonnaameti poolt koostatud eelnõudega, kuid lisaks palume lisada korrastamistingimustele tulevase supluskohaga seoses omapoolsed täpsustavad tingimused.

Eelnõu oli arutlusel Saku Vallavolikogu keskkonna- ja arenduskomisjoni 2. oktoobri 2025 koosolekul, kus otsustati eelnõu heaks kiita ning suunata volikogu istungile.

Marti Rehemaa
vallavanem

Koostaja: Maigi Tenisson, keskkonnaspetsialist